Szegedi hármaskép (2.)

Szárnyas oltárok

Zoltánfy István egy évtizedes művészi pályájának válogatott képeit állította ki első önálló szegedi tárlatán. A több mint negyven festmény hű képe a fiatal alkotó öntörvényű művészi világának.

Egykori kézművesek, vándor képíró deákok, középkori könyvek iniciáléiba történelmet sűrítő barátok kései utóda Zoltánfy István. Nagyszerű alkalom a mostani retrospektív tárlat arra, hogy betekintsünk Zoltánfy vándortarisznyájába.

Már főiskolásan kijelölte a maga művészi útját, miután műtörténeti példaképeit kiválasztván, leszűrte a maga számára tanulságait. Festészetének tápláló forrása a korareneszánsz művészeinek kissé szögletes naivitása, ünnepi áhítata, piciny iróniája, ott munkálnak alkotásain az élményeket, álmokat és látomásokat fölszabadító Bosh víziói, a gondolati szürrealizmus eredményei és az ikonok narratív élményei. Zoltánfy azonban egyikhez sem láncolja oda magát. Korszerű képeket alkot, s az előbb említett élmények egyéniségén átszűrve *új szintézisben, korszerű mondanivalóval és formában jelennek meg.* Mi sem jellemzőbb erre, mint a szűknek tűnő tematikán belüli asszociációs gazdagság, az egyén és a család egyetemes társadalmi vetületeinek művészi megfogalmazása.

Ami leginkább és legelőször megkapja a látogatót, az a szokatlan formarend, az ünnepélyesség, az elbeszélő jelleg. Valós tárgyakból rendezett csendéletei egyszerre az időtlenség és a konkrétság izgalmas ötvözetei. Az elbeszélő jelleg, szimultán szerkesztésű ikonosztázai már formarendjükben is az ünnepélyességet, az áhítatot fokozzák. Ugyanakkor a központi gondolat körül sorakozó kis képek alkalmasak új és új viszonylatok megteremtésére, új, izgalmas kapcsolatok megfogalmazására, időbeni történések és térben távoli dolgok ütköztetésére. Egy-egy egymás melletti kép nem külön alkotás, része az egésznek, s az egy képen belüli sok részlet hatalmas gazdagsággal tárja fel a mondanivaló mélységeit, sokarcúságát.

Kezdetben az emberi arc, még konkrétabban a „Szeretném magam megmutatni" emberi gesztusából születő önportrék mély analízisei foglalkoztatták. Majd ez az énközpontúság kiterjedt családjára, s gazdagodott olyan érzelmi és gondolati tartalommal, melynek *központi problematikája a mai ember helye az időben és a létezés ontológiai folyamatában.* Legtöbb alkotásán az egyén és a család köré kristályosítja a világot. A történelmet, elsősorban az utóbbi 80—100 esztendőt, két-három nemzedék viharos stafétaváltását családok sorsán, az öröklődő tárgyakon és a hozzájuk kapcsolódó mitoszokon át, sárgult katonaképeken, iskolai fotográfiákon éri tetten, s ezeket rögzíti szürrealis-látomásos képein. Ebből következik, hogy képein nem véletlenek a léptékváltások, a kaleidoszkópszerű törések, a montázsszerű szerkesztés. *Szinte gondolatritmusokat alkot, ellenpontoz, néha groteszk összevetéseket teremt.* Így találkozik képein a mai valóság és az időtlenség, egy szubjektív alkotó valóságélménye, emlékvilága és álmai. *Az emberi viszonylatok képeinek tartópillérei.* Ez az emberanalízis, ez a felelős valóságvallatás — ahol hol a külvilág, hol a festő ül a vallatószékben — megállásra és elgondolkodásra késztet. Nekünk szegezi a kérdést: *Hol a helyünk a világban?!* Válaszait Zoltánfy István egyre határozottabban fogalmazza meg (*A kísérlet, Történetek, Várakozás, Nemzedékek, Ebéd, Kocsma* stb.). A valóság, álom, emlék Zoltánfy által megteremtett szürrealizmus-képlete katarzis-élményeivel, gondolati és formai gazdagságával kortárs festészetünk eredeti útja és máris nagyszerű teljesítménye.

Tandi Lajos

Akadémiai titkárok értekezlete

A közelmúltban Szófiában ülésezett a szocialista országok tudományos akadémiáinak főtitkári értekezlete, amelyen *Márta Ferenc* főtitkár vezetésével részt vett a Magyar Tudományos Akadémia küldöttsége is. A tanácskozásról az Akadémia illetékesei tájékoztatták az MTI-t. Egyebek között elmondották: a szófiai értekezleten megvitatták a tudományos műszerfejlesztéssel és a tudományos kutatások automatizálásával foglalkozó kérdéseket. Intézkedéseket dolgoztak ki a természettudományi kutatások hatékonyságának fokozására; ennek érdekében határozatot fogadtak el az úgynevezett bázislaboratóriumok létrehozására.

Tévé az óvónőképzésben

A szarvasi óvónőképzőben a zárt láncú tévéhálózat jelentős szerepet kap az oktatásban.

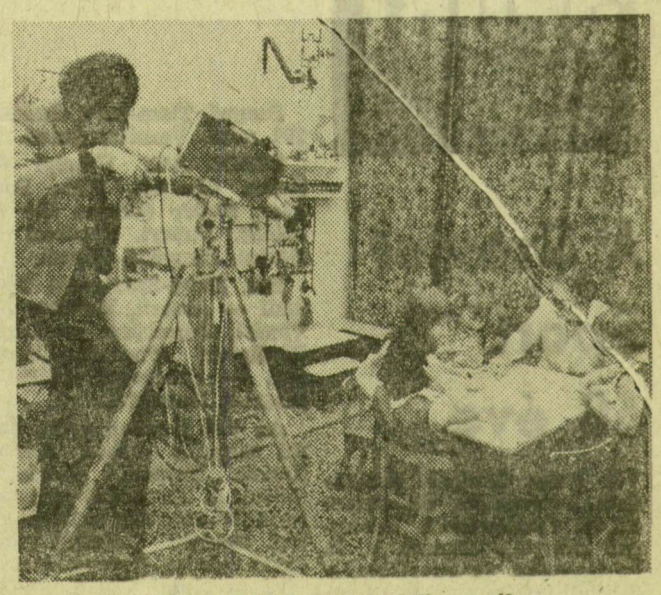

Felvétel készül egy foglalkozásról

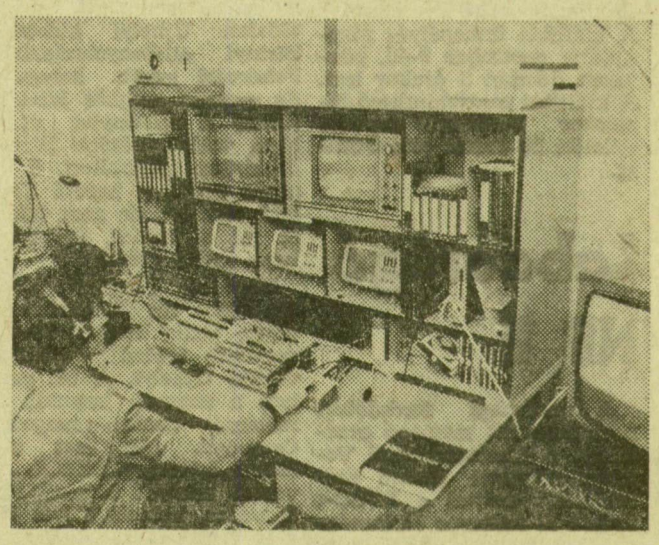

A stúdió technikai szobájában

Kórházfejlesztés Szombathelyen

Egy időben kilenc műtét végezhető majd a szombathelyi Markusovszky kórház most épülő műtőblokkjában. Az 1650 ágyas intézmény több éves rekonstrukciója keretében létesülő operációs egység a kórháznak szinte minden műtétes osztályát kiszolgálja. Ezért azokat mintegy köréje „fűzik" a legkorszerűbb kórházszervezési elveknek megfelelően.

Tudományos ülésszak kezdődött az Akadémián

Ady Endre születésének 100. évfordulója alkalmából az MTA nyelv- és irodalomtudományok osztálya, a filozófia- és történettudományok osztálya, valamint az Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsészettudományi kara rendezésében háromnapos tudományos ülésszak kezdődött tegnap a Magyar Tudományos Akadémián.

A tanácskozást *Szentágothai János*, az MTA elnöke nyitotta meg, majd *Mátrai László* akadémikus tartott előadást Ady és a korabeli eszmeáramlatok címmel. Egyebek között hangsúlyozta, hogy Ady életművében — mint általában klasszikusainknál — a magyarság és az európaiság szerves egységbe fonódik. Ady alakjának teljes megértéséhez nélkülözhetetlen ezért az európai eszmeáramlatok ismerete is.

A tudományos tanácskozáson elhangzó előadások Ady és a korabeli progresszív szellemi áramlatok kapcsolatát vizsgálják. Ady életművét elemezve feltárják a társadalmi haladásért folytatott küzdelem és a költő művészi fejlődése közötti összefüggéseket. Csütörtökön az irodalomtörténészeké a szó, pénteken pedig két referátum hangzik majd el Ady kapcsolata korának zenéjével, illetve Ady és kora képzőművészete címmel. (MTI)

Csapadékos november

Az elmúlt november az ország túlnyomó részén gyakori és bőséges csapadékot hozott, s valamelyest enyhítette az elmúlt hónapok országos szárazságát.

A hőmérséklet az első két héten jelentősen meghaladta a sokévi átlagot a délnyugat felől származó enyhe óceáni légtömegek tartós beáramlása miatt. Különösen enyhe időjárás alakult ki 10—13-a között, amikor országszerte 20—23 C-fokos felmelegedéseket észleltek, s a hőmérséklet napi középértékei 3—5 C-fokkal haladták meg az évszaknak megfelelő szintet. November 12-én Szegeden 21,5 C-fokot ért el a hőmérséklet csúcsértéke, ez olyan magas érték, amilyen *ezen a napon városunkban az 1900 óta nyilvántartott adatok szerint még nem fordult elő.* A hónap második felében túlnyomórészt hideg időjárás uralkodott gyakori esőkkel, s 13-án és 15-én a hideg légtömegek első hullámának betörésekor az ország több helyén zivatarok is keletkeztek. A hónap utolsó három napján időjárásunk téliesbe fordult, országos havazás alakult ki, a hőmérséklet napi középértékei 5—7 fokkal elmaradtak a sokévi átlagtól, s a hónap utolsó napjára hazánk jelentős területét összefüggő hótakaró borította be.

A hónap folyamán gyakran hullott kiadós országos csapadék, így 1—2-án, 13-án, 15-én, 25—27-en és 30-án hazánknak csaknem minden részén esett. A lehullott havi csapadék mennyisége a Dunántúl északnyugati és az Alföld északi részeinek kivételével mindenütt jelentősen felülmúlta a normálértéket. Különösen sok csapadék esett a Dunántúl déli részén és a Dél-Alföldön, ahol a havi összegek a sokévi átlag 150—220 százalékát is elérték. A Dél-Alföld csapadékviszonyairól az alábbi kimutatás tájékoztat: Bácsalmás 90 mm (161%), Kiskunhalas 95 mm (194%), Kecskemét 90 mm (184%), Szentes 69 mm (141%), Szeged 74 mm (142%), Mezőhegyes 84 mm (179%), Orosháza 80 mm (170%).

Szegeden a havi középhőmérséklet 5,8 C-fok volt, a sokévi átlagnál 0,3 C-fokkal magasabb. A hőmérséklet csúcsértéke 21,5 C-fok 12-én, mélypontja —6,2 C-fok 30-án. A hónap során 8 fagyos nap fordult el. A gyakori csapadékos, borult időjárás miatt a napsütés tartama az ország túlnyomó részén a normálérték alatt maradt. Szegeden 73 óra napsütést regisztráltak, ez a sokévi átlagnak 95 százaléka.

Dr. Péczely György
egyetemi tanár

Negyedmilliárdos megtakarítás

Az UVATERV sajtótájékoztatója

Kimagasló eredményt hozott a tervezési munkák versenye az UVATERV-nél, amelynek munkatársai az idén 274,5 millió forint beruházási megtakarítást értek el — jelentette be a vállalat szerdai sajtótájékoztatóján *Skoda Lajos* igazgató. A vállalat az idén kevesebb dolgozóval, a termelékenység 13 százalékos emelésével mintegy 380 millió forintos bevételt realizált a műszaki tervezési munkákkal, a tőkés export 50 százalékos növelésével pedig 1,4 millió dollárt szereztek.

Az igazgató beszámolt arról, hogy jövőre tovább folytatják az M1-es autópálya, a budapesti metróhálózat, valamint a vidéki nagyvárosok tömegközlekedés-fejlesztésének tervezését. Különféle tervezési munkákat végeznek az NDK-nak, Kubának, Jugoszláviának, Pakisztánnak, Algériának, Iraknak és Svédországnak. (MTI)

Változások a buszközlekedésben

A Nagykörútnak a Hajnóczy utca és Kossuth Lajos sugárút közötti szakasza burkolatszélesítési és megerősítési munkálatai befejeződtek. Az építési munkálatok miatt korábban ideiglenesen megépített megállóhelyeket a Volán megszünteti és december 9-én, pénteken üzemkezdettől a helyi járatú autóbuszok új megállóhelyeken állnak meg.

A 72-es és 73-as számú autóbuszjáratok érkező és induló állomása változatlan helyen marad a Kossuth Lajos sugárút és Marx tér közötti szakaszon. A személypályaudvarhoz menő 11-es, a kendergyárhoz járó 11/Y-os, a Marx térre közlekedő 21-es, a Bajcsy-Zsilinszky utcába közlekedő 42-es számú autóbuszjáratok új megállóhelyét az autóbuszpályaudvarral párhuzamosan, a Nagykörúton jelölték ki.

A tarjáni 11-es, 11/Y-os, a Petőfitelepre közlekedő 21-es és a gumigyárhoz közlekedő 42-es számú autóbuszjáratok új megállóhelye a Nagykörúton, a Mikszáth Kálmán utca — Mérey utca közötti szakaszra kerül át. A 11-es számú autóbuszvonal szegedi kendergyári megállóhelyét az új forgalmi rend és a Marx téri megállóhely közelsége miatt megszünteti a Volán.

Díszgyertyák karácsonyra

Az idén sem lesz hiány a karácsonyi díszgyertyákból — ígérik az ország egyetlen gyertyagyártó üzemének, az Országos Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalat nyírbátori gyárának vezetői. A részlegben három műszakban folyamatosan készítik — hat színben — a fenyőfákra kerülő hagyományos gyertyákat.

„Lukas óra"

Sándor György új műsora

Az ősi bölcselet szerint a művészi alkotások hitelét, rangját a maradandóság adja meg. Ha hiszünk e közhely jól bevált igazságában — márpedig miért ne hinnénk? —, akkor Sándor György jó úton halad azon a bizonyos rögös úton, mely a Parnasszusra vezet. Nemrégiben láthattuk a SZOTE-klubban — ki tudja, hányadszor mutatta be? — első műsorát, melynek címe: Egyvégtében két vágta... Akik nem ismerték, nem akarták elhinni, hogy tizenkét évvel ezelőtt írta. Mondandója még ma is aktuális, poénjai — melyek többek a szokványos értelemben vett humoros telitalálatoknál — ma is célba találnak.

Az idén decemberben — hosszú évek után — új műsor összeállítására, illetve bemutatására szánta rá magát. Nem kis megtiszteltetés: a premiert — vagy ahogy ő nevezte ősfőpróbát — nem a jól megszokott törzshelyén, a budapesti Egyetemi Színpadon tartotta meg, hanem itt Szegeden, a JATE Ady téri nagyelőadójában, népes közönség előtt. Az új műsor időrendi sorrendben hatodik összeállítása Sándor Györgynek. Tegyük hozzá: csak időrendi sorrendben. A „Lukas óra" Sándor legérettebb, eddigi legszínvonalasabb produkciója, úgy is mondhatnánk: az eddigiek szintézise. Színhelye Az iskola, ahol Sándor György egyszemélyben igazgató, osztályfőnök, tanár, diák és szülői munkaközösségi tag, mivel valamennyi szerepet ő játssza.

Ha valaki csak látja — és nem hallja — Sándor György legújabb műsorát, azt tapasztalhatja, hogy egy, már a megjelenésében is nevetésre ingerlő ember kacagtatóan gesztikulál, miközben egy jó kedélyű társaság majd megfullad a nevetéstől. Csakhogy korántsem ilyen ártatlan mókázásról van szó. Sándor György műsorán ugyanis az ember kínjában nevet. Csöppet sem azért, mert annyira rossz ez a műsor, Épp ellenkezőleg: annyira tartalmas, sokatmondó. Szinte tükröt tart — görbe tükröt — valamennyiünk elé. Márpedig saját magunkon nevetni mindig kínos dolog...

Dezső László

Ülésezett a béke és barátsági bizottság

A Hazafias Népfront megyei elnöksége mellett működő béke és barátsági bizottság ülést tartott tegnap, szerdán délelőtt a megyei népfront tanácskozótermében. *Dr. Szilágyi Júlia*, a bizottság elnöke időszerű külpolitikai kérdésekről tartott tájékoztatót, és beszámolt a bizottság idei munkájáról, *Hódi Istvánné*, a népfront megyei politikai munkatársa pedig ismertette az 1978. évi munkatervet.

Próbaszállítmány Ausztriába

Útnak indították Ausztriába az első próbaszállítmányt a győri Cardo bútorgyár egyik legkeresettebb termékéből, a Domino gyermek és ifjúsági bútorcsaládból. A bükkfából készült 30 darabos elemrendszerű termékcsalád már ismert a tőkés piacon: ez év végéig 1 millió márka értékben exportálnak belőle az NSZK-ba.